

Autor: Mariin Tikka

Räpina Ühisgümnaasium, 11.klass

Elu Lüütja mõisas

Minu ema isapoolne vanaema on pärit Venemaalt. Nad tulid oma perega elama Eestisse peale sõda. Peres oli 6 last: 5 tütar ja üks poeg. Pere alustas koos emaga elu Eestis, kuid isa sai sõjas surma. Algul elati Laossina külas, Peipsi järve ääres olevas majas koos ühe teise perega, hiljem alustati elu oma majas, mis asub külakeskusest veidi eemal ja mille läheduses pole ühtegi maja. Nende koduks sai Lüütja mõis Peipsi järve ääres.

Kui vanavanaema õed ja vend olid oma perekonnad loonud, valisid ka nemad oma elukohaks praeguse Põlvamaa. Vanavanaema ühe oma õega ja oma emaga jäid elama Lüütja mõisa. Üks õde elas oma perega sealsamas külas, kuid veidi eemal; üks õde alustas oma perega elu Tõganitsa külas, mis asub Laossina ja Mikitamäe vahel. Vend alustas oma elu esialgu Kanepis kuid hiljem kolis Põlvasse. Noorim õdedest elab tänaseni Mikitamäe külas.

Emal meenuvad meenuvad eredad mälestused ajast, mil pered pidasid talguid. Kui kellegi peres oli heinategu, kartulipanek või kartulivõtt, tulid kõik üksteisele appi. Nii käidi kordamööda kõigil abis selliseid raskemaid töid tegemas. Heinateo ajal saadeti lapsi küüni heinakuhja otsa heina sõtkuma. See oli laste jaoks päris lõbus tegevus, kuid õhtul kui sauna mindi, oli kogu keha valulik heinakõrte kriipimisest. Kartulivõtu ajal käidi vahel ühe päeva jooksul lausa kahes peres kartuleid võtmas, kuna pered elasid üksteisele lähedal.

Aja jooksul kujunes välja nii, et enamik kokkusaamisi toimus just minu vanavanaema kodus. See oli vanavanaema õdede ja venna laste jaoks lemmikpaik. Neil oli seal koos väga lõbus mängida. Näiteks ehtasid nad aidatrepile tekkidest onne.

Kui ema veel väike oli ja maal loomi peeti, oli laste ülesandeks piimapukilt tühja nõu ära toomine. Vanavanaema viis hommikul pukile piimanõu, siis tuli auto ja tühjendas selle ära. Kui lapsed ärkasid, töid nad rõõmuga tühja piimanõu pukilt ära.

Praegu on elus veel ainult üks vanavanaema õde, kes elab Mikitamäel. Minu vanavanaema kodu pärandati ühele tema õe pojale. Kuigi seal keegi hetkel alaliselt ei ela, on kogu suguvõsal igal suvel kokkutulek just Lüütja mõisas. See on juba ema lapsepõlvest kestma jäänud tore traditsioon. Vahva on sugulastega kokku saada, juttu ajada ja lõbusalt aega veeta. Loomulikult kuulub selle juurde ka alati üks korralik suitsusaun.